

ЗАКОНОМІРНОСТІ ПРОЯВУ СВІТОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Mykhalchuk L.V Patterns of global economic crises in the conditions of globalization. Studying for a Master's Degree with a Specialization International economic, educational and professional (scientific) program – Ternopil National Economic University, Ternopil, 2019. The work is defining the economic crisis; disclosing its essence and consequences of the essence of production costs. Refined the methodology of analysis with help of economic crises factors which emphasize the manifestation of world crises and its consequences in the future.

Виникнення криз у світовій економіці обумовлює необхідність поглибленого вивчення їхніх передумов, причин і наслідків в умовах глобалізації. Передумовами виникнення світових економічних криз є низка суперечностей економічного, соціального та політичного характеру, прояв яких призводить до конструктивних і не конструктивних змін, які стримують розвиток світової економіки та трансформують її властивості. Кризи, що виникають в умовах глобалізації швидко поширюються й на інші сфери суспільного життя і трансформуються у світові економічні кризи. Криза визначає необхідність її глобального дослідження, оскільки вона є складовою функціонування всієї світової економіки, яка проявляється у процесі цивілізаційного становлення та переходу країн до нових моделей економічного розвитку [1].

Кризу слід розглядати як порушення рівноваги – з подальшим відновленням нової рівноваги, таке розуміння дає можливість діагностувати кризу й передбачити її наслідки. За характером розрізняють завмираючі та вибухові кризи. Завмираючі – це кризи які розвиваються поступово, вибухові, відповідно, стрімко. Ще до поглибленого вивчення криз, було закладене теоретичне підґрунтя, висновки якого є актуальними і в наш час.

Теорія суперечностей – це теорія, яка розширила рамки поняття криз. Дана теорія визначає кризу як вибух протиріч капіталістичного виробництва та шляхи їх вирішення. Теорію суперечностей у своїх роботах розглядав і К.Маркс [2; 3], який виділив чотири фази економічного циклу – кризу, депресію, пошавлення і підйом. Вважалося, що економічна криза переростає у світову в тому випадку, якщо вона поширюється на декілька економічно розвинутих країн, які тісно пов'язані між собою та іншими менш розвинутими країнами.

Теорія нововведень пояснює економічні цикли, її використання у виробництві нововведень стосовно товарів, способів виробництва, сировини, ринку збуту та нових організаційних форм [4]. Розподіливши поняття ріст і розвиток, вчені зазначали, що передумовою розвитку є впровадження нових інновацій. Однією з найголовніших причин кризи є старі складові системи, які необхідно замінити кардинально новими елементами.

Однією з головних причин ефективного функціонування ринкової економіки, є спільні правила господарювання, єдині й обов'язкові. Дана теорія набула великих обертів при розвитку фінансового ринку, виникненні нових фінансових інструментів та можливості їх спекулятивних застосувань без обмежень і кордонів.

Різницю в трактуванні такого явища, як економічні кризи, можна пояснити тим, що кожна теорія визначає різні причини їх утворення, адже вплив на циклічність відтворення тих факторів у певний період розвитку економіки дуже різний, а їхній прояв має різні особливості в кожній державі [5; 6]. На початкових етапах кризи розглядали як випадкове явище, пізніше вже обумовлювали її як невід'ємний етап розвитку економіки, завдяки якому вона виходить на новий рівень розвитку.

Отже, кризу можна розглядати як обов'язкове явище, яке відбувається внаслідок загострення протиріч у період розвитку економічної системи й потребує регулювання. Течія економічної криз визначається до внутрішніх параметрів, яким притаманні зміни в процесі їх прояву. Параметри кризи і стану розвитку світової економіки знаходяться під постійним взаємовпливом і змінюються в залежності від етапів перебігу кризи та антикризових засобів, що застосовуються з метою її регулювання чи подолання. Світова економічна криза – це синхронна робота циклів економічного розвитку кількох країн на етапі кризи, внаслідок підсилення взаємозалежності їх господарств.

Список використаних джерел:

1. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры. Проблемы экономической динамики М. : Экономика, 1989. 526 с.
2. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии М. : Политиздат, 1978. Т. III, Кн. 3, Ч. 2. С. 532.
3. Маркс К. Капитал : в 24 т. / К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч., 2-е изд. М. : Политиздат, 1961. Т. 2. 648 с.
4. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. М. : Директмедиа Паблишинг, 2008. 401 с.
5. Моделі ендогенного зростання економіки України : [монографія] / за ред. М.І. Скрипниченко, НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування". К. : Ін-т екон. на прогнозування, 2007. 575 с.
6. Мельник А. Світові економічні кризи: теорія і методологія: монографія. Київ : Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки", 2014. 388 с.